

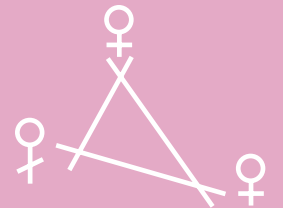
KADININ
İNSAN HAKLARI
EĞİTİMİ
(KİHE)

KATILIMCI KİTAPÇIĞI

EKONOMİK HAKLAR

1

9.
OTURUM

KADININ İNSAN HAKLARI
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

Mesleki Eğitim Kurslarına Katılan Kadınlar İçin Kadının İnsan Hakları Eğitimi
Katılımcı Kitapçığı No: 9

1. Basım, İstanbul, 2200 adet basılmıştır.
Nisan 2016

HAZIRLAYANLAR

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği tarafından geliştirilen Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'na (KİHEP) ait materyallerden Nigar Etizer Karacık ve Gülşah Seral tarafından uyarlanıp derlenmiş, Duygu Şahin ve Hilal Gençay tarafından basıma hazırlanmıştır.

YAPIM ve UYGULAMA

Myra

BASKI

İmak Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Atatürk Cad. Göl Sok. No: 1 Yenibosna
Bahçelievler / İSTANBUL - TÜRKİYE
Tel: 0212 656 49 97

Bu eğitim materyalleri, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından, İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA) finansmanı ile yürütülmekte olan “Kadınlar için Daha Çok ve Daha İyi İşler: Türkiye’de İnsana Yakışır İş İçin Kadınların Güçlendirilmesi” projesi kapsamındaki “Mesleki Eğitim Kurslarına Katılan Kadınlar için Kadının İnsan Hakları Eğitimi” için Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği tarafından hazırlanmıştır. Bu ve diğer eğitim materyallerindeki içerik ve görsel malzemeler, ILO’nun herhangi bir görüşünü yansıtmaz. Bu yayında yer alan görüşlerden ILO ve SIDA sorumlu tutulamaz.

© Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği / Women for Women’s Human Rights - New Ways

İÇİNDEKİLER

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ (İHEB), T.C.ANAYASASI VE KADINA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİ'NDE (CEDAW) KADININ EKONOMİK HAKLARI	4
İŞ-YAŞAM DENGESİ ARAÇLARI	9
ÇOCUK BAKIMI VE KREŞ HAKKI	11
KADINLARIN İŞGÜCÜ PİYASASINA KATILMASINI KOLAYLAŞTIRACAK NELER YAPILABİLİR—ALİŞTİRMA METNİ	13

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ (İHEB), T.C. ANAYASASI VE KADINA KARŞI HER TÜRLÜ AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ SÖZLEŞMESİ'NDE (CEDAW) KADININ EKONOMİK HAKLARI

ZORLA VE ÜCRETSİZ ÇALIŞTIRMA YASAĞI

Kölelik insanın bir başkasının malı olması ve onun sahipliği altında bulunması demektir. Eski gelenek, görenek ya da yasalara göre köle olan kişi, mülkiyet hakkı konusu veya taşınır mal sayılır, hatta alınıp satılır ve her türlü hak ve özgürlükten yoksun bırakılırdı.

Angarya kişiye hiçbir ücret verilmeden, dinlenme, özel yaşam hakkı ve bedensel hakları tanınmadan çalıştırılması anlamına gelir.

İHEB

ANAYASA

Madde 4: Her türlü kölelik, kul-luk ve köle ticareti yasaktır.

Madde 18: Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

MÜLKİYET HAKKI, MİRAS HAKKI

İHEB

ANAYASA

Madde 17: Herkesin tek başına veya başkalarıyla ortaklaşa mülkiyet hakkı vardır.

Madde 35: Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Hiç kimse keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılamaz.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

SOSYAL GÜVENLİK HAKKI	
İHEB	ANAYASA
<p>Madde 22: Herkesin sosyal güvenliğe sahip olma hakkı vardır.</p> <p>Her insanın, toplumun bir üyesi olarak, sosyal güvencesi, kişiliğinin serbestçe gelişmesi ve onuru için zorunlu olan, ekonomik, sosyal ve kültürel hakları vardır.</p>	<p>Madde 60: Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.</p>
ÇALIŞMA HAKKI, SENDİKAL HAKLAR, ÜCRET HAKKI	
İHEB	ANAYASA
<p>Madde 23: Herkesin çalışmaya, özgürce işini seçmeye, adil ve iyi çalışma koşullarında çalışmaya ve işsizlikten korunmaya hakkı vardır.</p> <p>Herkesin, hiçbir ayrımcılığa uğramadan eşit işe eşit ücret hakkı vardır.</p> <p>Çalışan herkesin, kendisinin ve ailesinin geçimini sağlayacak ve insanlık onuruna yakışır ölçüde, adil ve uygun ücreti almaya ve gerektiğinde toplumsal koruma programlarıyla maddi olarak desteklenmeye hakkı vardır.</p> <p>Herkesin, çıkarlarını korumak üzere sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkı vardır.</p>	<p>Madde 48: Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.</p> <p>Madde 49: Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.</p> <p>Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.</p> <p>Madde 51: Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.</p> <p>Madde 55: Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgari ücretin tespitinde ülkenin ekonomik ve sosyal durumu da göz önünde bulundurulur.</p> <p>Madde 70: Her T.C. vatandaşı kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilmez.</p>

ÇALIŞMA ŞARTLARI, DİNLENME HAKKI

İHEB	ANAYASA
<p>Madde 24: Her insanın dinlenmeye, eğlenmeye, özellikle çalışma süresini makul sınırlar içinde tutmaya ve belli aralıklarla ücretli tatlilere hakkı vardır.</p>	<p>Madde 50: Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.</p> <p>Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.</p> <p>Dinlenmek, çalışanların hakkıdır. Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir.</p>

SAĞLIK, ÇEVRE, KONUT HAKKI

İHEB	ANAYASA
<p>Madde 25: Her insanın, yiyecek, giyecek, konut, sağlık hizmetleri ve gerekli toplumsal hizmetler de içinde olmak üzere; kendisinin ve ailesinin sağlık ve refahını sağlayacak uygun bir yaşam düzeyine hakkı vardır. Anneler ve çocuklar öncelikle özen ve yardım görme hakkına sahiptir. Evlilik içinde veya dışında doğan bütün çocuklar aynı toplumsal güvenceden yararlanırlar.</p>	<p>Madde 56: Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.</p> <p>Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.</p> <p>Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.</p> <p>Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.</p> <p>Madde 57: Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler.</p>

EĞİTİM HAKKI

İHEB	ANAYASA
<p>Madde 26: Eğitim Hakkı Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim herkese açıktır. Yüksek öğretim, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olmalıdır.</p> <p>Eğitim insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır.</p>	<p>Madde 42: Kimse, eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz.</p>

BM CEDAW SÖZLEŞMESİ'NDE KADININ EKONOMİK HAKLARI ŞU MADDELER ALTINDA TANIMLANIR:

Madde 3

Taraf Devletler kadının tam gelişmesini ve ilerlemesini sağlamak için, özellikle politik, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlar başta olmak üzere bütün alanlarda, erkeklerle eşit olarak insan hakları ve temel özgürlüklerinden yararlanmalarını ve bu hakları kullanmalarını garanti etmek amacıyla yasal düzenleme dahil bütün uygun önlemleri alacaklardır.

Madde 11

1. Taraf Devletler, istihdam alanında kadınlara karşı ayrımı önlemek ve kadın-erkek eşitliği esasına dayanarak eşit haklar sağlamak için özellikle aşağıda belirtilen konularda bütün uygun önlemleri alacaklardır:
  - a. Bütün insanların vazgeçilmez hakkı olan çalışma hakkı;
  - b. İstihdam konularında eşit seçim kriterlerinin uygulanması da dahil, erkeklerle eşit istihdam imkanlarına sahip olma hakkı;
  - c. Serbest olarak meslek ve iş seçme hakkı, terfi, iş güvenliği, hizmetin tüm şartları ve avantajlarından faydalanma hakkı, çıraklık ileri mesleki eğitim ve bilgi yenileme eğitimi dahil, mesleki eğitim ve sürekli eğitim görme hakkı;
  - d. Sosyal yardımlar dahil eşit ücret hakkı, eşdeğerdeki işte eşit muamele ve işin cinsinin değerlendirilmesinde eşit muamele görme hakkı;

e. Ücretli izinle birlikte, özellikle emeklilik, işsizlik hastalık, sakatlık, yaşlılık ve diğer çalışmama hallerinde sosyal güvenlik hakkı;

f. Güvenli şartlar içinde çalışma hakkı ve sağlığın ve bu arada doğurganlığın korunması hakkı.

2. Evlilik ve analık sebebiyle kadınlara karşı olan ayrımı önlemek ve etkin çalışma hakkını sağlamak amacıyla, Taraf Devletler uygun önlemleri alacaklardır:

- a. Hamilelik ve analık izni sebebiyle veya evliliğe bağlı olarak işten çıkarma ayrımını yasaklamak, bu ayrımı yapanları cezalandırmak;
- b. Önceki iş, kıdem ve sosyal haklar kaybedilmeksizin, ücretli olarak analık izni veya benzeri sosyal içerikli tazminatlar vermek;
- c. Özellikle çocuk bakımevleri ağının tesisi ve geliştirilmesi yoluyla anne ve babanın aile yükümlülüklerini; görev sorumlulukları ve kamu hayatına katılma ile birleştirmeyi mümkün kılan destekleyici sosyal hizmetlerin sağlanmasını teşvik etmek;
- d. Hamilelik süresince zararlı olduğu kanıtlanan işlerde kadınlara özel koruma sağlamak.

3. Bu maddede yer alan konulara ilişkin koruyucu yasalar bilimsel ve teknik bilgi ışığı altında periyodik olarak yeniden gözden geçirilecek ve gerekirse değiştirilecek, kaldırılacak veya uzatılacaktır.

Madde 13

Taraf Devletler, ekonomik ve sosyal hayatın diğer alanlarında erkeklerle kadınların eşit olarak haklardan yararlanabilmelerini sağlayarak kadınlara karşı ayrımcılığın önlenmesi için gerekli ve özellikle aşağıdaki önlemleri alacaklardır:

- Aile zammı hakkı
- Banka kredisi, ipotek ve diğer mali kredileri elde etme hakları;
- Eğlence, spor ve kültürel hayatın bütün yönlerine katılma hakları.

Madde 14

- Taraf Devletler, kırsal kesim kadınlarının, karşılaştıkları özel sorunları ve ekonominin parasal olmayan sektöründeki çalışmaları dahil ailelerinin ekonomik bakımdan ayakta kalması için oynadıkları belirgin rolü göz önünde tutacak ve işbu Sözleşme hükümlerinin kırsal kesimdeki kadınlara uygulanmasını sağlamak için gerekli bütün önlemleri alacaklardır.
- Taraf Devletler, kadın ve erkeklerin eşitliği prensibine dayanarak, kırsal kalkınmaya katılmalarını ve bundan yararlanmalarını

sağlamak için kırsal kesimdeki kadınlara karşı ayrımı ortadan kaldıran tüm uygun önlemleri alacaklar ve özellikle kırsal kesim kadınlarına aşağıdaki hakları sağlayacaklardır:

- Ekonomik fırsatlardan kendi işinde çalışma veya tam istihdam yoluyla eşit olarak yararlanmak amacıyla kendi kendine yardım grupları ve kooperatifler oluşturmak;
- Toprak ve tarım reformunda ve bunun yanı sıra yeniden iskan projelerinde eşit muamele ve tarımsal kredi ve borçlanma, pazarlama kolaylıkları ile uygun teknolojiden yararlanmak;

Madde 16

- Taraf Devletler kadınlara karşı evlilik ve aile ilişkileri konusunda ayrımı önlemek için gerekli bütün önlemleri alacaklar ve özellikle kadın-erkek eşitliği ilkesine dayanarak kadınlara aşağıdaki hakları sağlayacaklardır:
  - Aile adı, meslek ve iş seçimi dahil her iki eş (kadın-erkek) için, eşit kişisel haklar;
  - Ücret karşılığı olmaksızın veya bir bedel mukabilinde malın mülkiyeti, kazanımı, işletmesi, idaresi, yararlanılması ve elden çıkarılmasında her iki eşe de eşit haklar.

İŞ-YAŞAM DENGESİ ARAÇLARI

Kadınların ve erkeklerin, ev içindeki iş yükü (hane ve hane halkı bakımı, çocuk, yaşlı, engelli, hasta aile bireylerinin bakımı) ile ev dışında, çalışma yaşamındaki iş yüküne ilişkin sorumluluklarını eşzamanlı olarak yerine getirebilmelerini destekleyen politikalar:

1. Çalışma saatleri ve izinleriyle ilgili yasal mekanizmalar

2. Bakım hizmetleriyle ilgili kurumsal mekanizmalar

3. Ev içi işlerin kadın-erkek arasında eşit dağılımını sağlayan sosyal mekanizmalar

Çocuk ya da yaşlı/engelli için nakit transferleri/yardımları ise, kadınları ev içinde tutan, kamusal alandan dışlayan politikalar. İş-yaşam dengesini değil, toplumsal cinsiyet rollerini kurumsallaştırırlar.

İŞ VE AİLE YAŞAMINI UZLAŞTIRMA POLİTİKALARI		
Çalışma saatleri ve izinleriyle ilgili yasal mekanizmalar	Bakım hizmetleriyle ilgili kurumsal mekanizmalar	Ev içi işlerin kadın-erkek arasında eşit dağılımını sağlayan sosyal mekanizmalar
<ul style="list-style-type: none"> • Annelik izni, ebeveyn izni, babalık izni • Aile içi bakım sorumluluklarına ilişkin diğer yasal izinler • Çalışma saatleri ve güvenceli esnek çalışma uygulamaları 	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuk bakımı, kreşler ve okulöncesi eğitim kurumları • Yaşlı bakımı destek hizmetleri ve kurumları • Engelli bakımı destek hizmetleri ve kurumları • Hasta bakımı destek hizmetleri ve kurumları 	<ul style="list-style-type: none"> • Ev içi işlerin, bakım emeğinin kadın-erkek arasında eşit paylaşımını destekleyen farkındalık eğitimleri, örneğin KİHEP
<p>DİKKAT: Nakit transferi politikaları nasıl değerlendirilmeli? Bunlar uzlaştırmadan ziyade, eşitsizliğin kurumsallaşması mı?</p>		

KADIN İSTİHDAMINI DESTEKLEYİCİ POLİTİKALAR

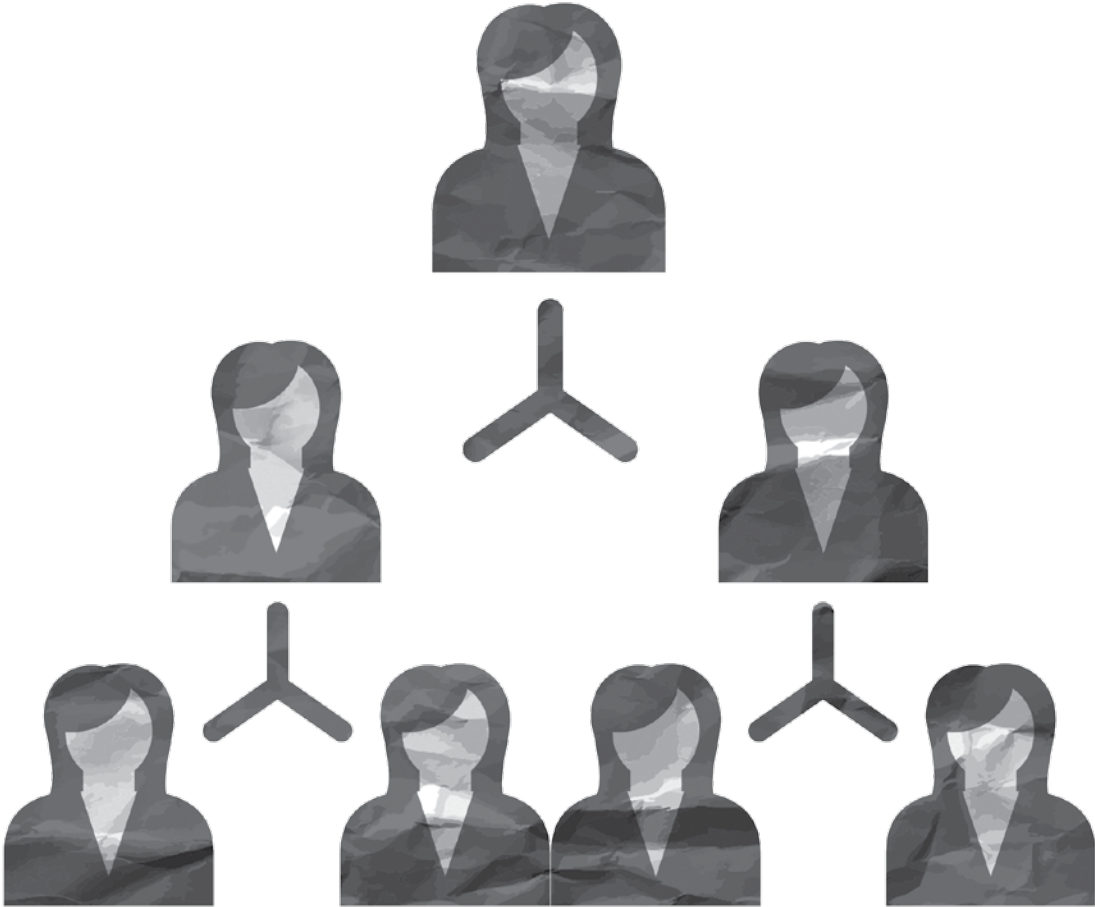
Örgün eğitim
Meslek eğitimleri
Girişimci eğitimleri

İstihdam yaratan
büyüme odaklı
makro politikalar

Özel teşvikler
Vergi indirimleri
Kadınlar için
girişimci kredileri

İş ve Aile
Yaşamını
Uzlaştırma
Politikaları

Toplumsal
Cinsiyet Eşitliği
Eğitimleri
ve Kadın
Güçlendirme
Programları
Örnek: KİHEP

ÇOCUK BAKIMI VE KREŞ HAKKI

Türkiye’de okul öncesi çocuk bakım ve eğitim hizmetlerine ulaşımın bir çocuk hakkı ve kamu sorumluluğu olarak görülmesine ve her mahallede uluslararası standartlara uygun, kaliteli, güvenilir kreşler açılmasına ihtiyaç vardır. Türkiye’de bu konudaki eksikliklere dikkat çekilmesi ve taleplerin dile getirilmesi amacıyla 2012-2013 yıllarında, aralarında Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği’nin de bulunduğu 40’ı aşkın kadın örgütünün birleşimiyle Kreş Haktır Platformu (www.kreshaktır.org) oluşturulmuştur. Platformun ortak taleplerini ifade eden 2013 tarihli basın toplantısıyla duyurduğu metni aşağıda görebilirsiniz.

KREŞ HAKTIR PLATFORMU BASIN AÇIKLAMASI

Kadınların ve erkeklerin toplumsal hayatın her alanında eşit haklarla yer alması için bakım hizmeti yükümlülüklerinin eşitlikçi bir şekilde paylaşılması gerekiyor. Kadın hareketi olarak bu paylaşımaya yönelik yasal ve kurumsal taleplerimizi uzun zamandır dile getiriyoruz. Çocuk bakım hizmetinin bir “hak” olması noktasından hareketle 14 ilde birçok kadın, kadın örgütü, sendika ve meslek örgütlerindeki kadın yapıları olarak çocuk bakımının nasıl olması ve kim(ler) tarafından karşılanması gerektiğini tartışmak üzere atölye çalışmaları yürüttük, tespit ve taleplerimizi belirledik.

- Çocukların yetiştirilmesi sadece kadınların değil erkeklerin de sorumluluğudur. Bakım hizmetleri, özellikle çocuk bakımı, kamu tarafından sunulması gereken bir hizmet, bir sosyal haktır.

- Çocuk bakımı hizmetinin kadınların sorumluluğunda görülmeyip kamu tarafından sunulması, kadınların çalışma yaşamı dâhil toplumsal hayatın her alanına katılmalarının ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasının bir aracıdır.
- İş ve ev yaşamının uyumlaştırılması sadece kadınlar üzerinden tartışılmamalıdır.
- Bu durum, sosyal devletin küçüldüğü bir süreçte, tüm bakım hizmetlerini ev içine devrederken, ev içindeki tüm yükün de toplumsal rolleri çerçevesinde kadınların sırtına yüklenmesini beraberinde getirmektedir.
- Toplumsal cinsiyet eşitsizliği bu noktada daha da artmaktadır ve dolayısıyla hem Anayasa’nın 10. Maddesine, hem Türkiye’nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi’ne ve hem de AB direktiflerine aykırıdır.

Bu nedenlerle, çocuk bakım ve eğitimiyle (ve diğer bakım hizmetleriyle) ilgili düzenlemelerin, aşağıdaki noktaların dikkate alınarak yapılmasını talep ediyoruz:

ÇOCUKLARIN YAŞADIĞI HER YERDE, HER ÇOCUĞA UYGUN KREŞ!

- Çocuk, yaşlı, engelli ve hasta bakımı gibi bakım yükümlülükleri yalnızca kadınların değil tüm toplumun paylaşması gereken bir sorumluluktur. Kaliteli ve ulaşılabilir bakım hizmetleri devlet tarafından sunulmalı ve ayrıca erkekler tarafından paylaşılmalıdır.

- Çocuk bakım ve eğitim hizmetleri tüm ebeveyn ve çocuklar için bir hak haline getirilmelidir.
- Mahalle kreşleri, işyeri kreşleri, Organize Sanayi Bölgesi (OSB) kreşleri gibi birçok kreş modeli var olmalı, çocuklarını nasıl bir kreşe göndereceklerinin tercihi ebeveyne bırakılmalıdır.
- Kreşler, kolay ulaşılabilir, ücretsiz, nitelikli ve özellikle vardiyalı çalışanların çocukları için 24 saat açık olmalıdır.
- Bakım hizmeti veren kurumlarda hem kadın, hem erkek çalıştırılmalıdır. Çalışanlar, çocuk gelişimi ve toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi almış olmalı ve her türlü ayrımcılık pratiğinden ve söylemlerinden uzak durmalıdırlar.
- Eğer ebeveyn dışarıda çalışıyorsa, çalışma düzeneğine (vardiya sistemi, part-time, vb.) uygun olarak ve çalışma biçimi gözetilmeden işyerinde çalışan herkes için emzirme odası ve bakım hizmeti olanağı sağlanmalıdır.
- İşyerlerinde emzirme odası ve çocuk bakım hizmeti verilmesi zorunluluğu kadın çalışan sayısı üzerinden değil, toplam çalışan sayısı üzerinden uygulanmalıdır.
- Özellikle ebeveynin evde ya da dışarıda tam gün çalıştığı bir düzende, kreş hizmeti vermenin yanı sıra, 4+4+4 sistemi nedeniyle yarım gün okula giden ilköğretim öğrencilerinin gün içinde ders çalışıp, sosyalleşebilecekleri merkezlerin oluşturulması gerekmektedir.
- Kreşlerin denetim ilkelerinin belirlendiği yönerge çıkarılmalıdır ve kreş denetimleri ebeveynlerin de içinde bulunacağı, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı

çalışan sosyal çalışmacı ve ilgili uzmanlar ile STK'lardan oluşan bir kurul tarafından belli sürelerde yapılmalıdır.

- Kreşlerle ilgili yönetmelik ve esaslar net ve uluslararası standartlara uygun olmalı, var olan iktidara göre kreş politikaları şekillenmemelidir.
- Yerel yönetimlerin kreş açması için yerel yönetimler yasasında gerekli değişiklikler yapılmalıdır.
- Kooperatiflerin kreş açabilmeleri için ilgili yasada değişiklik yapılmalıdır.

KREŞ HAKTIR PLATFORMU, 11 NİSAN 2013

Kreş Haktır Platformu için bakınız:

www.kreshaktir.org

Yaşamın her alanında eşitlik, bakım hizmetlerinde ortak sorumluluk!

Çocuk bakımı sadece kadınların değil erkeklerin de sorumluluğudur!
Çocukların yaşadığı her yerde her çocuğa uygun kreş!

kreş haktır platformu
www.kreshaktir.org

KADINLARIN İŞGÜCÜ PİYASASINA KATILMASINI KOLAYLAŞTIRACAK NELER YAPILABİLİR - ALIŞTIRMA METNİ

Kadınların işgücü piyasasına katılabilmesini güçleştiren çeşitli unsurlar söz konusu. Bu unsurları kişisel, aileden kaynaklanabilecek veya toplumsal kökenli olarak üç başlıkta inceleyebiliriz.

Kişisel sorunlar arasında eğitim durumu, işin gerektirdiği mesleki donanımına sahip olmama, iş deneyiminden yoksun olma, sağlık veya engel durumları sayılabilir.

Aileden kaynaklanabilecek zorluklar arasında ailenin veya eşin kadının dışarıda çalışmasına ilişkin olumsuz düşüncelere sahip olması, çocukların bakımı ile ilgili gerekli önlemlerin alınmaması, çocuk bakımı başta olmak üzere ev içindeki işlerin yalnızca kadının göreviymiş gibi algılanması gibi meseleler yer alabilir.

Toplumsal açıdan ise kadınların gelir karşılığı bir işte çalışmasını (işgücü piyasasına katılımını) engelleyen en önemli sebeplerden biri cinsiyete dayalı toplumsal işbölümü. Buna göre kadın evde kalıp aileye ve eve bakıyor, erkek de dışarıda para kazanıyor. Bu da kadın-

erkek eşitsizliğini pekiştiriyor. Çünkü günümüzde para aynı zamanda güç ve iktidar demek. Erkekler iş dışında yaptıkları bir işte para kazanırken, biz kadınlar ev içinde yaptığımız işleri tüm ailenin bakım hizmetlerini—yani yaşlı, çocuk, engelli ve hasta aile bireylerinin bakımını ve ev işlerini—herhangi bir ücret almadan gerçekleştiriyoruz. Bu da uzun vadede sosyal güvencesizliğin yanı sıra, kadınların mal mülk edinmemesine yol açıyor.

TARTIŞMA:

Yukarıda paylaştığımız bilgiler ışığında kadınların bazılarının çalışma yaşamına katılması sürecinde karşı karşıya

kaldıkları bazı engellerin nasıl aşılabileceğini birlikte düşünelim.

Sizce kadınların iş hayatına rahatça katılabilmesi için neler yapılabilir? Bu süreçte kadınlar ne gibi desteklere ihtiyaç duyabilir?

